



ETSK-info



PÄÄKIRJOITUS Hyvät lukijat

Tahdon tässä yhteydessä palauttaa mieleen eräitä tärkeimmistä saavutuksista viestinnän alalla ETSK:n nykyisen toimikauden avausvuodelta. Katsaukseni kattaa myös muutamia keskeisiä lähikuukausien viestintätapahtumia. Tarjoan siis esimakua tulevasta toiminnasta tehostaessamme ETSK:n viestintäpolitiikkaa.

Viimeisimmässä eli heinäkuun täysistunnossa käsiteltiin kaksoislausunnon muodossa kahta visaista kysymystä: miten säilyttää eurooppalainen terästeollisuus ja sen työpaikat, ja pitäisikö EU:n myöntää Kiinalle markkinatalousasema (MES-asema). ETSK totesi selvän sanoin, että MES-aseman myöntäminen Kiinalle saattaisi Euroopan keskeiset elinkeinoelämän alat vaaraan. Tämä kansalaisyhteiskunnan yksiselitteinen kannanotto sai laajalti huomiota tiedotusvälineissä, mistä kuvastuu EU:n kansalaisten huoli päätöksestä, jolla voisi olla dramaattinen vaikutus heidän elämäänsä. On selviö, että niin työnantajat, työntekijät kuin kuluttajatkin jakavat ilmeisemmin huolen, ja toivon, että asiaa käsittelevät artikkelit tässä numerossa kiinnostavat kaikkia lukijoita.

Tuotteiden suunniteltu vanheneminen on sekin ollut tärkeä kestoaihe ETSK:n mediatyössä viimeksi kuluneena vuonna. ETSK oli vuonna 2013 antamansa lausunnon myötä ensimmäisten joukossa vaatimassa EU:lta toimia asiassa ja julkaisi sen jatkoksi käänteentekevä selvityksen tuotteiden käyttöikää koskevista merkinnöistä. Siitä käy ilmi, että kuluttajat ovat valmiita maksamaan kestävämmistä tuotteista enemmän. Taas kerran ETSK ennakoijaksi aloitti työnsä hyvissä ajoin ajankohtaisuvasta aiheesta: kiertotalous.

ETSK on lisäksi ollut aktiivinen vammaisten oikeuksien puolustaja. Kansainvälisen vammaisten päivän ja valmistumassa olleen esteettömyyttä koskevan uuden eurooppalaisen säädöksen merkeissä 14. joulukuuta järjestetyssä tapahtumassa ETSK osoitti uudelleen sitoutuneensa huolehtimaan siitä, että vammaisilla on sananvaltaa kaikissa heihin vaikuttavissa päätöksissä. Vuoden 2015 kansalaisyhteiskuntapalkinto kohdennettiin köyhyyden torjumiseen Euroopassa, ja palkinto jaettiin esimerkillisiä toimia eurooppalaisen köyhyyden torjunnassa toteuttaneille ruohonjuuritason organisaatioille. ETSK:n menestyksellinen rooli uhrien oikeuksien edistämiseksi sai myös merkittävää mediahuomiota viime marraskuussa, kun asiaa koskeva EU:n direktiivi saatettiin voimaan. Komitea oli kuulunut säädöksen puolestapuhujiin heti alusta pitäen.

Muuttoliike ja muuttajien ja pakolaisten integroiminen EU:hun ovat olleet ETSK:n vuoden 2016 toiminnan kantava teema. Komiteassa on tehty paljon työtä kestäväällä pohjalla olevan ratkaisun edistämiseksi, lähtien liikkeelle mittavasta ensi linjan maihin tehtyjen tiedonkeruumatkojen sarjasta, joka tuotti joukon käytännöllisiä ehdotuksia EU:n toimintapolitiikoista päätettävillä, ja jatkuen vuoden 2016 "Sinun Eurooppasi, sinun mielipiteesi" -nuorisotapahtuman keskusteluissa Brysselissä. Joulukuussa myönnettävä vuoden 2016 kansalaisyhteiskuntapalkinto, jolla annetaan tunnustusta muuttajien tukena työskenteleville organisaatioille, huipentaa määrätietoisuuden toimintavuoden.

Alkavana syksynä käynnistyy myös uusi merkittävä ETSK:n tiedonkeruumatkojen sarja. Tarkoituksena on perehtyä sosiaalisten oikeuksien tilanteeseen EU:n jäsenvaltioissa. Kansalaisyhteiskunnalle tarkoitettu ETSK:n mediaseminaari järjestetään 24.–25. marraskuuta Wienissä. Tarkoituksemme on myös jatkaa laajamittaista konsultointia komitean piirissä ETSK:n uuden verkkosivuston kehittämistä varten. Viestintäosasto pyrkii tukemaan entistä tarmokkaammin komitean painokasta lausuntotyötä ja voimistamaan sekä ETSK:n että EU:n kansalaisyhteiskunnan sanomaa. Tätä tarkoitusta palvelevat keskeiset julkaisut, aktiivisuus sosiaalisessa mediassa, lehdistötyö, lukuisten tapahtumien ja toimintojen järjestäminen sekä tuhansien vierailijoiden vastaanottaminen kaikkialta EU:sta. Paikallistason vuorovaikutusta koskeva *Going Local* -hanke kuuluu tämän toimikauden painopisteisiin. ETSK:n jäsenistöllä on vankat juurensa jäsenvaltioiden organisaatiokentässä ja niin ollen sekä kyky että velvollisuus paitsi viestiä taustajoukkojensa näkemykset Brysseliin myös kertoa EU-asioista kotikonnuillaan.

On selvää, että kommunikaatio on kahdensuuntainen prosessi ja yhteinen vastuu, ja ETSK:n perustoimintaa on jäsenistön ja jaostojen luja työ ja sen tuloksena lausunnot, jotka myötävaikuttavat EU:n lainsäädäntöön. Viestinnällä on kuitenkin tärkeä tehtävä saattaa tämä työ suuren yleisön tietoon.

Tulevana kautena, jolloin EU:n puheenjohtajavaltio Slovakia järjestää mitä moninaisinta toimintaa, keskitymme edelleenkin viestimään komitean laadukkaasta työstä, jota se tekee eurooppalaisten ratkaisujen löytämiseksi edessämme oleviin haasteisiin. Tehkäämme se yhdessä!

Gonçalo Lobo Xavier

Viestintäasioista vastaava ETSK:n varapuheenjohtaja

TÄRKEITÄ PÄIVÄMÄÄRIÄ

19.–20. lokakuuta 2016,
ETSK, Bryssel:
ETSK:n täysistunto

TÄSSÄ NUMEROSSA

- 2 Kilpailuasioista vastaava komissaari Margrethe Vestager ETSK:n täysistunnossa: "Kilpailu on tärkeää kaikille"
- 3 ETSK:n työntekijät-ryhmän uusi raportti: Työmarkkinasuhteet ja työntekijöiden oikeudet heikentyneet Yhdistyneessä kuningaskunnassa
- 4 ETSK:n valtuuskunta vieraili Moskovassa tukeakseen vuoropuhelun jatkamista Venäjän kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden kanssa

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea silta Euroopan ja järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan välillä Syyskuu 2016 | FI

ETSK vastustaa markkinatalousaseman myöntämistä Kiinalle

ETSK on varoittanut markkinatalousaseman (MES-aseman) myöntämisestä Kiinalle ja kehottaa EU:n toimielimiä puolustamaan aktiivisesti eurooppalaisia työpaikkoja ja eurooppalaisia arvoja tehokkaita kaupan suoja-toimia käyttäen. Heinäkuun 14. päivänä hyväksymässään lausunnossa ETSK nostaa esiin mahdolliset tuhoiset vaikutukset, joita markkinatalousaseman myöntämisellä Kiinalle olisi Euroopan teollisuuden ja työmarkkinoiden kannalta.

"Eurooppalainen teollisuus tarvitsee tasapuolisia toimintaedellytyksiä sekä suojelua epäoikeudenmukaisia kilpailukäytäntöjä vastaan Niin kauan kuin Kiina ei täytä EU:n viittä kriteeriä, sitä ei voida luokitella markkinataloudeksi", totesi esittelijä Andrés Barceló (työnantajat-ryhmä – ES).

Erityisen alttiita teollisuudenaloja ovat alumiini, polkupyörien, keramiikan, lasin, ajoneuvon osien, paperin ja teräksen tuotanto. ETSK on myös huolissaan innovointiin ja tämän seurauksena Euroopan kilpailukykyyn kohdistuvista vaikutuksista. "Koko teollinen arvoketju olisi vaarassa ja riskinä olisi, että Eurooppaa menettäisi lukemattomia työpaikkoja, pitkälle erikoistuneet työpaikat mukaan lukien. Kilpailukyky on yksi uhattuna, sillä vain vahva teollisuus pystyy investoimaan tutkimukseen ja kehittämiseen",



Vasemmalta oikealle: terästeollisuutta sekä Kiinan markkinatalousasemaa käsittelevien lausuntojen esittelijä, ETSK:n jäsen Andrés Barceló, ja lausuntojen toiset esittelijät, CCML:n nimetyt edustajat Enrico Gibellieri (terästeollisuuslausunto) ja Gerald Kreuzer (lausunto Kiinan markkinatalousasemasta) täysistuntokeskustelun aikana



©shutterstock/ Taina33

Sen lisäksi, että markkinatalousaseman myöntäminen Kiinalle vaikuttaisi työpaikkoihin, kasvuun ja innovointiin Euroopassa, se merkitsisi myös vakavaa takaiskua Euroopan kunnianhimoisille tavoitteille, jotka koskevat kestävästä kehitystä ja ilmastomuutoksen torjumista.

ETSK aikoo käynnistää kansalaisyhteiskunnan puolesta erityishankkeen Kiinan markkinatalousasemaa koskevan kysymyksen käsittelemiseksi. (sma) ●

korosti toinen esittelijä Gerald Kreuzer (CCML:n valtuutettu edustaja – AT).

Euroopan terästeollisuus tarvitsee tasapuolisia toimintaedellytyksiä selviytyäkseen

Euroopan terästeollisuus on kärsinyt talouskriisistä sekä valtavasta epäterveestä tuonnista, joka on laskenut teräksen hintaa ja näin vähentänyt Euroopan terästuotantoa. "Tarvitsemme tasapuoliset toimintaedellytykset Euroopan terästeollisuudelle", totesi Andrés Barceló (työnantajat-ryhmä – ES), joka toimi komitean aiheesta **Euroopan terästeollisuuden kestävä työllisyyden ja kasvun turvaaminen** antaman lausunnon esittelijänä.

Tämän vuoksi ETSK myös vastustaa markkinatalousaseman myöntämistä Kiinalle, sillä se tarkoittaisi "työpaikkojen ulkoistamista, saasteiden tuontia ja lopuksi kuoliniskua Euroopan terästeollisuudelle".

ETSK on sen sijaan laatinut useita ehdotuksia siitä, millä keinoin tasapuoliset toimintaedellytykset voitaisiin palauttaa, ja tarkastellut tässä yhteydessä erityisesti



©shutterstock/ ShrestakovDmytro

polkumyynnin vastaisia toimenpiteitä, päästökauppajärjestelmää ja investointeja:

- Parannetaan kaupan suoja-alueiden tehokkuutta ja vaikuttavuutta esimerkiksi poistamalla nk. alhaisemman tullen sääntö tai rekisteröimällä tuonti ennen väliaikaisten toimenpiteiden hyväksymistä.
- Taataan kilpailukykyisimmille laitoksille päästöoikeuksien ilmaisjako ja

korvataan eurooppalaiselle teollisuudelle kaikki päästökauppajärjestelmästä johtuvat välilliset kustannukset. Lisätään investointeja tehtaiden ja laitteistojen päivittämiseen sekä uusien ja parempien tuotteiden ja entistä tehokkaampien prosessien tutkimiseen ja kehittämiseen, jotta voidaan pysyä huipputekniikan kärjessä.

ETSK toivoo myös teräsalaan liittyviä kysymyksiä käsittelevän korkean tason ryhmän pikaista uudelleenperustamista. "Terästeollisuus on Euroopan teollisuuden perusta, ja siksi se vaatii täyden huomiomme", totesi toinen esittelijä Enrico Gibellieri (CCML:n valtuutettu edustaja – IT). (sma) ●



Kilpailuasioista vastaava komissaari Margrethe Vestager ETSK:n täysistunnossa: "Kilpailu on tärkeää kaikille, ja se edistää oikeudenmukaista yhteiskuntaa ja vahvaa taloutta"

Kilpailuasioista vastaava komissaari Margrethe Vestager asettui ETSK:n täysistunnossa 14. heinäkuuta pitämässään puheenvuorossa vahvasti kannattamaan kuluttajien, yritystoimintaan ja sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen perustuvaa EU:n kilpailupolitiikkaa. Hän viittasi keskeisiin tuoreisiin esimerkkeihin energian, liikenteen, valtiontukien ja verotuksen aloilta ja korosti, että kilpailun johdosta yritykset olivat alentaneet hintojaan ja parantaneet tuotteitaan ja että sen ansiosta on saatu aikaan taloudellisia investointeja ja luotu työpaikkoja.

"EU:ssa ihmiset ovat etusijalla. Tarkoituksena on löytää yhdessä vastauksia ongelmiin, jotka koskevat meitä kaikkia", sanoi komissaari Vestager. "[Komiteassa] tarkastellaan kysymyksiä, jotka vaikuttavat ihmisten päivittäiseen elämään [-], ja te tiedätte, mitä on tehtävä heidän auttamiseksi. Komitean lausunto vuoden 2014 kilpailupolitiikkaa koskevasta kertomuksesta alkaa toteamuksella, joka on mielestäni perusluonteisen tärkeä: kilpailu hyödyttää kaikkia. Ei vain kuluttajia vaan myös yrityksiä ja työntekijöitä."

ETSK:n jäsenet ilmaisivat tukensa komissaari Vestagerin politiikalle ja toivat esiin teräs- ja rautatiealan ajankohtaisia ongelmia, jotka liittyvät Kiinaan. Lisäksi



Kilpailupolitiikasta vastaava Euroopan komission jäsen Margrethe Vestager ja ETSK:n puheenjohtaja Georges Dassis

tarkasteltiin sosiaalista polkumyyntiä sekä veronkiertoa ja itsenäisen ammatinharjoittamisen vääristyneitä olosuhteita, sähköisen kaupankäynnin esteitä pk-yrityksissä ja markkina-aseman väärinkäyttöä aloilla, joita ovat aiemmin hallinneet kansalliset monopolit.

ETSK:n puheenjohtaja Georges Dassis kiitti komissaari Vestageria ja kertoi olevansa tyytyväinen tämän sosiaalisesti osallistavaan lähestymistapaan kilpailuasioissa ja kannusti tätä etenemään pyrkimyksissään ja noudattamaan sitoumuksiaan. (cad)

ETSK vaatii EU:lta vahvoja toimia luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjumiseksi

Voimakkaan kysynnän ja alhaisen paljastumisriskin vuoksi luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittomasta kaupasta on tullut yksi taloudellisesti kannattavimmista laittoman toiminnan muodoista maailmassa. Heinäkuun täysistunnossa hyväksymässään lausunnossa ETSK suhtautuu myönteisesti ehdotettuun EU:n toimintasuunnitelmaan luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjumiseksi ja korostaa, että näitä rikoksia vastaan tulisi toimia toimitusketjun eri tasoilla:

- alkuperämaiden yhteisöjen tasolla valvuttamalla ja luomalla kestäväpohjaisia työpaikkoja ja tulonlähteitä vaihtoehtoisiksi salametsästykselle ja laittomalle kaupalle
- järjestäytyneen rikollisuuden tasolla panemalla täytäntöön yhteinen ja tehokas seuraamusjärjestelmä
- kysynnän tasolla lisäämällä yritysten ja kuluttajien tietoisuutta ja luomalla jäljitettävyyttä- ja merkintäjärjestelmä
- oikeudellisella tasolla edistämällä lainvalvontaa siten, että keskitytään tuomarien koulutukseen, jotta varmistetaan, että tuomiot ovat johdonmukaisia ja oikeasuhtaisia.

Euroopan komissio ei kuitenkaan mainitse lainkaan kansanterveyteen sekä kotoperäisiin eläin- ja kasvilajiin kohdistuvaa uhkaa. Tämä kysymys on erittäin tärkeä, ja se tulisi ehdottomasti sisällyttää EU:n toimintasuunnitelmaan. Merkintä- ja jäljitettävyyssjärjestelmät olisivat asianmukainen keino torjua tautien esiintymistä ja leviämistä.



©shutterstock/Fernando Gortez

Toimintasuunnitelman tavoitteiden tukemiseksi komitea kehottaa painokkaasti EU:ta ottamaan tiukan kannan tulevassa luonnonvaraisten eläimistö ja kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen (CITES) osapuolten 17. kokouksessa (COP 17). ETSK kehottaa komissiota erityisesti tukemaan ehdotusta kotimaisten norsunluumarkkinoiden sulkemisesta, sillä se auttaa ratkaisemaan ehkäisemään afrikanorsun sukupuuttoon kuoleminen vaaraa.

Lopuksi ETSK toistaa valmiutensa tukea kaikkia asiaan liittyviä EU:n aloitteita. (sma)

KATSAUS ETSK:N TOIMINTAAN

Toimintakertomus vuodelta 2015

Esitevihkonen *The EESC from the inside out* julkaistiin äskettäin. Se on suurelle yleisölle tarkoitettu versio vuoden 2015 toimintakertomuksesta.

Julkaisu sisältää graafisia esityksiä ja havainnollisia kuvia, joiden avulla lukija saa paremman käsityksen ETSK:n organisaatiosta. Se on saatavilla kolmella kielellä: englanniksi, ranskaksi ja saksaksi. Painettuja esitteitä voi tilata osoitteesta vipcese@eesc.europa.eu.

Toimintakertomus on saatavilla osoitteessa: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.publications&itemCode=40141> (jp)



Digitaalijan uusi teollisuusstrategia

Digitaaliteollisuuden vallankumouksen mukanaan tuomat mahdollisuudet edellyttävät koordinoituja toimia kaikilta sidosryhmiltä, huomion kiinnittämistä osaamiseen ja alueellisia verkostoja. ETSK kehottaa lausunnossaan "Teollisuus 4.0 ja digitaalinen muutos: tulevat toimet" laittamaan EU:n 4.0 teollisuusstrategian, jotta voidaan puuttua 28 erilaisesta digitaalipolitiikasta johtuvaan nykyiseen hajaannukseen.

ETSK toivoo komission keskittyvän tietoisuuden lisäämiseen digitaalisten taitojen hankkimisen tärkeydestä ja toteuttavan tehokkaita EU-tason koordinoituita toimia esimerkiksi jäsenvaltioille. Digitaalinen innovointikeskittymät työvoiman jatkokoulutuskeskuksina voisivat olla tehokas väline.

"Yhteistyö on avainasemassa", sanoi esittelijä Joost van Lersel (työnantajat-ryhmä – NL). "Kansallisten ja alueellisten 4.0-alustojen on koottava kaikki asiaankuuluvat toimijat yhteen. Niistä jokaisen pitäisi kehittää omia ominaisuuksiaan EU:n yhteisissä puitteissa. Kaikenlaisia kumppanuuksia, yhteisvaikutuksia ja



©shutterstock/frank peters

keskittymiä, rajatylittäviä järjestelyjä ja EU:n laajuisia vertailevaa arviointia pitäisi edistää."

ETSK kehottaa komissiota toimimaan liikkeellepanevana voimana ja toteuttamaan strategisen suunnitelman tehokkaasti.

Komitea toivoo myös, että poliittiset päättäjät ottavat huomioon digitaalisen teollisuuden vallankumouksen huomattavat sosiaaliset seuraukset. Työmarkkinaosa- puolten vuoropuhelun syventäminen EU:ssa helpottaa sosiaali- ja työläisäädännön mukauttamista ennakkoon, jotta voidaan suojella työvoimaa. (sma)

Digitaalijan e-seniorit ja senioritalous

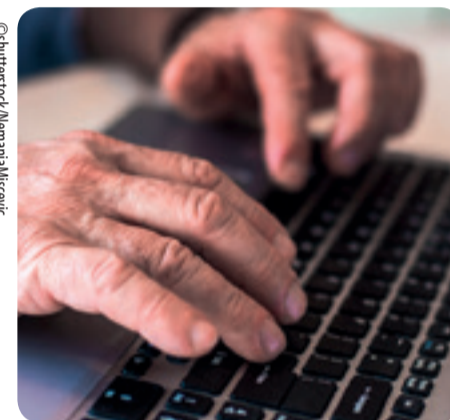
ETSK toteaa heinäkuun täysistunnossa hyväksymässään lausunnossa "Kasvun digitaalinen pilari: e-seniorit – 25 % Euroopan väestöstä ja heidän potentiaalinsa", että ikäihmisten määrän kasvu voi olla kaupalliselle sektorille mahdollisuus. Noin 25 % EU:n väestöstä on seniorikansalaisia, ja he muodostavat digitaalijan taloudellisten ja sosiaalisten toimijoiden kasvavan markkinalohkon.

EU:lla on edessään uusi haaste: näiden 125 miljoonan ihmisen pitäminen aktiivisina päivittäisessä elämässä ja kannustaminen ottamaan omakseen digitaaliteknologian, jota käytetään yhä laajemmin. ETSK:n mukaan on ensiarvoisen tärkeää muuttaa suhtautumista nk. senioritalouteen.

Vuonna 2060 ikäihmisiä on kaksi yhtä nuorta kohti ja hyvin iäkkäitä ihmisiä on enemmän kuin alle viisivuotiaita.

ETSK:n esittelijä Laure Batut (työntekijät-ryhmä – FR) huomauttaa, että "tietoteknologiasta on tultava yhtä lailla osa Euroopan 125 miljoonan seniorin kuin muidenkin elämää eikä se saa rajoittua pelkästään teknis-lääkinnällisiin apukeinoihin".

Yhtenä mahdollisena lähestymistapana on tarjota julkisilla paikoilla vapaa ja ilmainen pääsy internetiin



©shutterstock/kenanjanMisevic

sekä opastusta kunnallishallinnon järjestämänä ja perustaa vapaaehtoisvoimin toimivia kansalaispalveluja. Palvelujen käytettävyyden varmistaminen edellyttää selvästi sitä, että kehitetään kokonaisvaltainen hallintatapa seniorien saamiseksi mukaan digitaalimaailmaan. Lisäksi ETSK suosittaa, että Erasmus+-ohjelmaan lisätään senioreille suunnattu osio, jonka nimeksi sopisi esimerkiksi Seneca (Erasmusta vastaava senioriohjelma). Se voisi tarjota erimaisen foorumin vaihtaa hyviä käytänteitä ja edistää digitaalisten taitojen omaksumista. (cad)

Kannattava eurooppalainen ilmailuala investoinnin, yhdentämisen ja työmarkkinavuoropuhelun avulla

EU:n ilmailustrategian yleistavoitteena tulisi olla sellaisen ilmapiirin luominen, joka kannustaa sijoittajia investoimaan ilmailualalle, toteaa ETSK.

Ilmailupaketti I:stä antamassaan lausunnossa komitea kehottaa eurooppalaisia sijoittajia seuraamaan niiden maailman muiden valtioiden esimerkkiä, jotka investoivat strategisesti ilmailuteollisuuteensa. Alaan kohdistuu nykyisin ankaraa kilpailua EU:n ulkopuolelta, ja eurooppalaiset markkinat ovat erittäin houkuttelevia unionin ulkopuolisten lentoyhtiöiden ja valmistajien silmissä.

"Eurooppalaiset sijoittajat on vakuutettava siitä, että ilmailu voi edelleen olla kannattava liiketoimintatila", sanoi ETSK:n esittelijä ja työnantajat-ryhmän puheenjohtaja Jacek P. Krawczyk. "Euroopan ilmailualan on toimittava aloitteellisesti kilpaillessaan globaalien toimijoiden kanssa. Jos muut ovat halukkaita hyötymään laajoista eurooppalaisista markkinoista, niiden tulisi täyttää eurooppalaiset standardit turvallisuuden, ympäristönsuojelun, työläisäädännön ja valtiontukien suhteen."

ETSK toteaa, että tasapuolisten toimintaedellytysten lisäksi strategia edellyttää onnistuakseen myös laajaa



©shutterstock/aldarab

ETSK kehottaa Euroopan komissiota vahvistamaan taloudellista ja sosiaalista koheesiota sekä edistämään kansalaisten sitoutumista EU:hun

Uudenlaisen dynamiikan ja vahvemman solidaarisuuden vuosi Euroopassa

ETSK:n puheenjohtaja Georges Dassis tapasi 18. heinäkuuta Euroopan komission ensimmäisen varapuheenjohtajan Frans Timmermansin ja toimitti tälle ETSK:n panoksen komission vuoden 2017 työohjelmaan. Komitea suosittaa, että vahvistetaan taloudellista ja sosiaalista koheesiota, parannetaan EU:n globaalia roolia ja edistetään Euroopan kansalaisten sitoutumista EU:hun.

Komitea korostaa suosituksissaan, että vuonna 2017 olisi luotava uutta pontta ja lisättävä solidaarisuutta Euroopassa. ETSK kehottaa ryhtymään konkreettisiin toimiin komission vuoden 2017 strategian suhteen. ETSK haluaa myös osallistua täysipainoisesti Brexit-neuvotteluprosessiin ja kehottaa komissiota pohtimaan uudelleen kymmentä painopistealaansa ja ottamaan samalla huomioon Yhdistyneen kuningaskunnan eroamisen EU:sta.

Puheenjohtaja Dassis totesi, että "komission on pyrittävä palauttamaan Eurooppaan solidaarisuuden ja



vastuullisuuden henki ja voittamaan jälleen puolelleen kansalaisten tuki. Sen on myös tehtävä kaikkensa, jotta EU:n tulevaisuutta varjostava nykyinen epävarmuus hälvennetään mahdollisimman pian. Yhdistyneen kuningaskunnan kansanäänestyksen tulos on surullinen muistutus siitä, että Euroopan yhdentymishanke voi edistyä vain, jos kansalaisten huoliin – ennen kaikkea sosiaaliseen ja taloudelliseen epävarmuuteen – reagoidaan nopeasti ja tehokkaasti." (mm)



© Shutterstock/Invest

Ilmastonmuutoksen torjunta edellyttää kansalaisten voimakasta osallistumista

ETSK on hyväksynyt aiheita **"Koalitie Pariisiin sopimuksen sitoumusten toteuttamiseksi"** käsittelevän lausunnon, jossa se tarkastelee, miten kansalaisyhteiskunta voitaisiin ottaa paremmin mukaan Pariisin sopimuksen täytäntöönpanoon. Kansalaisyhteiskunnan potentiaalia ilmastosuojelutoimissa on hyödynnettävä täysimääräisesti. Etenkin energia-ala tarjoaa huimia mahdollisuuksia. **"Liiallinen byrokratia estää monia toteuttamasta omia hankkeitaan.** Toisena ongelmana on rahoituksen saaminen", totesi esittelijä Lutz Ribbe (muut eturyhmät -ryhmä – DE). Hän kehotti luomaan monitasoisen hallinnon koalition, jonka tarkoituksena olisi elvyttää periaate "ajattele globaalisti, toimi paikallisesti".

Koalition on tarkoitus

- luoda selkeä kuva siitä, mitä kansalaisyhteiskunnan toimijat suunnittelevat ja mitä heidän on mahdollista/sallittua tehdä
- kartoittaa toimijoiden kohtaamat esteet ja poistaa ne

- kertoa menestystarinoista muiden kannustamiseksi
- selostaa, kuinka asiat saadaan toimimaan määrittelmällä onnistumisen keskeiset edellytykset
- luoda poliittiset puitteet tarvittaville toimintaedellytyksille.

ETSK kehottaa noudattamaan ilmastotoimissa alhaalta ylöspäin suuntautuvaa lähestymistapaa ja huolehtimaan sosiaalisesta suojelusta niihin osallistuville. **"Työmarkkinaosapuolten vuoropuhelussa sekä työnantajajärjestöjen ja ammattiliittojen välisissä työehtosopimusneuvotteluissa on luotava puitteet uusille ammateille ja uusille työskentelyn muodoille"**, sanoi lausunnon toinen esittelijä Isabel Caño Aguilar (työntekijät-ryhmä – ES).

ETSK on jo aloittanut koalition luomisen yhteistyössä AK:n, Comité 21 -verkoston ja muiden kumppaneiden kanssa. (sma)

NÄKÖKULMA

EU ja Turkki – järkevällä vuoropuhelulla järkeviin ratkaisuihin

Dilyana Slavova, ETSK:n "ulkosuhteet"-erityisjaoston puheenjohtaja, muut eturyhmät -ryhmä

Turkki on kuluneen vuoden aikana ollut maailmanpolitiikan valokeilassa Syyrian kriisin, Euroopan suuntautuvan joukkomittaisen pakolaistulvan ja äskettäisen epäonnistuneen vallankaappauksen johdosta.

Vallankaappausyrityksen jälkeen Turkissa julistettiin hätätila, ja eurooppalaiset pelkäävät, että presidentti Erdoğan saattaa käyttää kaappausyritystä tekosyynä otteensa tiukentamiseen samalla, kun Turkin hallitus syyttää EU:ta myötätunnon puutteesta.

EU:n kansalaiset ovat erittäin huolissaan Turkin viimeaikaisista tapahtumista, jotka osoittavat, kuinka laajaa on valtion kohdistama valvonta ja puuttuminen järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan toimintaan. He esittävät vakavia epäilyjä kansalaisyhteiskunnan riippumattomien organisaatioiden

tulevaisuudesta ja kansalaisyhteiskunnan nykyistä laajemmasta roolista Turkissa.

Me olemme kaikki tuominneet epäonnistuneen vallankaappauksen ja tähdenämme, ettei "hätätilaa" voida käyttää hyväksi demokratian, ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen mitätöimiseksi. Epäonnistuneen vallankaappauksen tulisi olla syy ILO:n yleissopimuksissa ja kansainvälisissä ja eurooppalaisissa ihmisoikeussopimuksissa pitäytymiseen eikä niiden loukkaamiseen.

Tämän vuoksi nyt on välttämätöntä mukauttaa EU:ta ja tehdä siitä kykenevä sopeutumaan nopeisiin geopolitiittisiin muutoksiin. Meidän on kehitettävä tehokkaita kriisinhallinnan toimintamalleja, sillä kriiseistä tulee osa elämäämme. Tarvitsemme järkeviä ratkaisuja haasteisiin, joita on edessämme unionina.

Millaisia ratkaisut ovat?

Kustannukset Turkin jättämisestä Euroopan yhdentymisen ulkopuolelle ovat erittäin korkeat sekä EU:lle että Turkille. Mikäli Turkki olisi ollut täysin sitoutunut EU-jäsenyyssopimukseen, kun neuvottelut alkoivat vuonna 2005 – kysymyksistä, jotka ulottuvat ulkopoliitikasta, oikeusvaltiosta ja pakolaisista talouskasvuun ja energiapolitiikkaan – tilanne olisi tänään varsin erilainen.

EU:n tulisi olla nykyistä huomattavasti luovempi ja älykkäämpi suhtautumisessaan Turkkiin. Emme voi muuttaa geopolitiittista sijaintia, mutta voimme olla innovatiivisempia kanssakäymisessämme naapurimme kanssa. Tarvitsemme rauhaa ja vakautta rajoillemme. Turkin ja EU:n olisi lievennettävä äänensävyään ja lisättävä yhteistyötä poliittisissa kysymyksissä, jotka



ETSK:n "ulkosuhteet"-erityisjaoston puheenjohtaja Dilyana Slavova

vaikuttavat molempiin osapuoliin. Turkki on edelleen merkittävä geostateginen naapuri, eikä mikään yksittäinen jäsenvaltio kykene neuvottelemaan Turkin kanssa menestyksellisesti. EU:lla on oltava selkeä yhteinen strategia vastataksaan haasteisiin, jotka liittyvät muuttoliikkeeseen, rajavalvontaan sekä pakolais- ja muuttovirtojen suodattamiseen. On korkea aika toimia kumppaneina Turkin kanssa järkeviin ratkaisuihin joltavan järkevän vuoropuhelun aikaansaamiseksi.

ETSK:n työntekijät-ryhmän uusi raportti: Työmarkkinasuhteet ja työntekijöiden oikeudet heikentyneet Yhdistyneessä kuningaskunnassa

ETSK:n työntekijät-ryhmä antoi riippumattomalle Yhdistyneessä kuningaskunnassa toimivalle tutkimusorganisaatiolle – *Labour Research Department* – tehtäväksi laatia raportin aiheesta "Kriisi ja työmarkkinasuhteiden kehittyminen Yhdistyneessä kuningaskunnassa". Raportin keskeisten päätelmien mukaan työmarkkinasuhteet ja työntekijöiden oikeudet Yhdistyneessä kuningaskunnassa ovat yleisesti ottaen heikentyneet vuosien 2008–2009 finanssikriisin jälkeen.

Luottolaman ja vaikean taantuman leimaaman ajanjakson jälkeen ammattiliittojen asema, rooli ja valta ovat huvenneet, niiden jäsenmäärä on alentunut ja vuoden 2016 laki ammattiliitoista – *Trade Union Act* – on edelleen kaventanut mahdollisuuksia lakkotoimiin.

Raportissa korostetaan etenkin vuoden 2010 jälkeen toteutettuja ratkaisuja, jotka ovat lisänneet säästötoimenpiteitä, leikanneet etuuksia ja lisänneet määräaikaisia työsuhteita, myös ns. nollatuntisopimuksia, jotka eivät takaa työntekijöille vähimmäistoimeentuloa.

Raportista ilmenee kuitenkin myös myönteisiä toimia, kuten pyrkimykset kaventaa sukupuolten välisiä palkkaeroja ja vapaaehtoisen, toimeentuloon riittävän palkan käyttöönotto valtakunnallisella tasolla.

Vaikka raportti julkaistiin ennen Yhdistyneen kuningaskunnan päätöstä erota EU:sta, siinä korostetaan, että sekä ammattiliitot että työnantajajärjestöt Ison-Britanniassa vastustivat Brexitä.

"Huolimatta Brexitistä tai sen seurauksista ammattiliitot EU:ssa tekevät myös jatkossa tiivistä yhteistyötä Yhdistyneen kuningaskunnan ammattiliittojen kanssa luodakseen oikeudenmukaisemman ja sosiaalisemman Euroopan", totesi ETSK:n työntekijät-ryhmän puheenjohtaja Gabriele Bischoff. **"Tarvitsemme sosiaalista AAA-luottoluokitusta kautta linjan"**, hän korosti.

Raportti on saatavilla osoitteessa: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.group-2-studies.39081> (cad)

ETSK:n jäsenet osallistuvat EU:n laajuisiin keskusteluihin Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista

Euroopan komissio esitteli maaliskuussa 2016 Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan aloitteen käynnistääkseen toimet, joiden avulla pyritään toteuttamaan puheenjohtaja Junckerin ilmaisema sitoumus oikeudenmukaisten ja aidosti yleiseurooppalaisten työmarkkinoiden varmistamisesta. ETSK haluaa varmistaa, että Euroopan kansalaisyhteiskunta osallistuu täysipainoisesti tähän tärkeään aloitteeseen. Komitea organisoi sen vuoksi keskustelua järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan kanssa kaikissa jäsenvaltioissa. Keskustelut tarjoavat foorumin, jolla voidaan vaihtaa ja koota näkemyksiä siitä, mitkä ovat kiireisimpiä sosiaalisia ja taloudellisia haasteita EU:n tasolla ja miten Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari voisi tukea näihin haasteisiin vastaamista.

Keskustelut järjestetään vuoden 2016 syyskuusta lokakuun puoliväliin ja suosituksia hyödynnetään Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista laadittavassa ETSK:n lausunnossa, joka on määrä hyväksyä joulukuun täysistunnon. ETSK:n lausunto

on panos Euroopan komission valkoiseen kirjaan talous- ja rahaliiton tulevaisuudesta, joka on tarkoitus julkaista vuonna 2017.

ETSK:n lausunto kattaa monia erilaisia kysymyksiä, joita ovat esimerkiksi työn tulevaisuus työmaailman realiteettien muuttuessa, mm. siirryttäessä digitaalitalouteen EU:ssa; miten työmarkkinat voivat vastata paremmin yritysten, työntekijöiden ja työnhakijoiden tarpeisiin; miten voidaan turvata kestäväpohjainen ja laadukas sosiaalinen suojele ja sosiaalipalvelut ja miten suosia ja ylläpitää yhteenkuuluvuutta edistäviä yhteiskuntia Euroopassa. Sosiaalisten oikeuksien pilarin merkitystä komitealle kuvastaa se, että ETSK:n kolmen ryhmän puheenjohtajat toimivat ETSK:n lausunnon esittelijöinä: Jacek Krawczyk (työnantajat-ryhmä), Gabriele Bischoff (työntekijät-ryhmä) ja Luca Jahier (muut eturyhmät -ryhmä). (cad/dm)

Työnantajat-ryhmä osallistuu eurooppalaiseen uusien ideoiden foorumiin

Kuinka neljäs teollinen vallankumous haastaa nykyisen työmarkkina-suhteiden järjestelmän? Mihin toimiin poliittisten päättäjien, yritysten ja työntekijöiden olisi ryhdyttävä hyötyäkseen meneillään olevasta digitaalisesta vallankumouksesta? Kuinka työmarkkinat muuttuvat tulevina vuosina ja millaista työmarkkinaosuuspuolten vuoropuhelu on tulevaisuudessa? Nämä kysymykset esitetään työnantajat-ryhmän järjestämässä paneelikeskustelussa eurooppalaisessa uusien ideoiden foorumissa, joka pidetään Sopotissa Puolassa syyskuun lopulla.



Työntekijät-ryhmän puheenjohtaja Jacek P. Krawczyk eurooppalaisella uusien ideoiden foorumissa vuonna 2015

”Meneillään oleva neljäs teollinen vallankumous muuttaa täydellisesti tuotannon organisoimista, ja sillä on valtava vaikutus työmarkkinoihin ja sen myötä myös työmarkkinaosuuspuolten vuoropuheluun”, sanoi työnantajat-ryhmän puheenjohtaja Jacek Krawczyk. ”Koska tänä vuonna eurooppalaisessa uusien ideoiden foorumissa keskitytään työn tulevaisuuteen, päätimme tarkastella näitä vaikutuksia yksityiskohtaisesti.”

Keskustelun otsikkona on ”Muuttaako neljäs teollinen vallankumous radikaalisti sekä työnantajien organisaatioiden että ammattiliittojen roolia ja merkitystä” ja siitä käymään kokoontuu Euroopan ja jäsenvaltioiden tasolla toimivia työmarkkinaosuuspuolia BusinessEuropen ja EAY:n edustajat mukaan luettuina.

Eurooppalainen uusien ideoiden foorumi on elinkeinoelämän yhteisöjen kansainvälinen kongressi, johon osallistuu politiikan, kulttuurin, tieteen ja media-alan merkittäviä edustajia. Sen on järjestänyt vuodesta 2011 alkaen Puolan yksityissektorin työnantajien järjestö Lewiatan yhteistyössä BusinessEuropen, Sopotin kaupungin sekä puolalaisten ja muunmaalaisten yritysten ja instituutioiden kanssa. (lj) ●

Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan tulee olla ensisijaisessa asemassa

”Ketään ei pidä jättää oman onnensa nojaan”, totesi ETSK:n työntekijät-ryhmän puheenjohtaja Gabriele Bischoff vieraillessaan *Armut und Gesundheit* -yhdistyksessä, jolle myönnettiin ETSK:n vuoden 2015 kansalaisyhteiskuntapalkinto. Yhdistys tarjoaa sairaanhoitopalveluja vähävaraisille ja sosiaalisesti heikossa asemassa oleville. Vierailun tarkoituksena oli todeta omin silmin, miten palkinto, jolla on tarkoitus palkita ja kannustaa solidaarisuushankkeita, oli käytännössä auttanut organisaatiota toteuttamaan projektejaan. Bischoff korosti ETSK:n olevan sitoutunut köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaan. ”Kansalaisyhteiskunnasta löytyy suurin määrin sitoutuneita ihmisiä”, hän sanoi esitellessään ETSK:n lähestymistapaa. ”He ansaitsevat arvostuksemme ja tarvittavan poliittisen tuen.”

Köyhyydellä on monia muotoja: työttömyys, kodittomuus, huonot tai olemattomat koulutusmahdollisuudet, materiaaliset rajoitukset, heikko terveys jne. Köyhien auttaminen terveysasioissa on tavoite, jonka tämän Mainzissa toimivan yhdistyksen perustaja ja johtaja Gerhard Trabert on asettanut hankkeelleen. Hänen liikkuva klinikansa kiittää auttamassa asunnottomia ja sosiaalisesti heikossa asemassa olevia henkilöitä. Yhdistys antaa myös neuvoja sosiaalisissa kysymyksissä, etenkin vakuutusasioissa ja (uudelleen)integroimisessa yhteiskuntaan. Bischoff kuuli vierailullaan monia surullisia tarinoita. Työntekijöitä palkataan usein väärin perustein näennäisesti itsenäisiksi ammatinharjoittajiksi, eivätkä he tiedä, ettei heillä ole vakuutusturvaa. ”Työntekijöiden vapaa liikkuvuus on yksi



ETSK:n työntekijät-ryhmän puheenjohtaja Gabriele Bischoff tutustumassa vuoden 2015 kansalaisyhteiskuntapalkinnon voittaneeseen hankkeeseen *Armut und Gesundheit in Deutschland*

EU:n tärkeimmistä periaatteista”, Bischoff totesi, ”mutta ei voida hyväksyä sitä, että ulkomaalaisia työntekijöitä palkataan näennäisesti itsenäisiksi ammatinharjoittajiksi. EU voi lopettaa tämän käytännön, ja sen tulee ryhtyä tässä asiassa toimenpiteisiin.” Hän sai kuitenkin kuulla vierailullaan myös monista menestystarinoista, joihin yhdistys oli ylittänyt jäseniensä omistautuneisuuden ja osaltaan myös ETSK:n tunnustuksen ja taloudellisen tuen ansiosta. (sma) ●

LYHYESTI

ETSK:n valtuuskunta vieraili Moskovassa tukeakseen vuoropuhelun jatkamista Venäjän kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden kanssa

ETSK järjesti 30.–31. elokuuta vierailun Moskovaan. Kaksipäiväisellä vierailulla ETSK:n jäsenillä oli tilaisuus tavata sekä Venäjän federaation kansankamarin että muiden venäläisten kansalaisjärjestöjen edustajia. ETSK:n valtuuskunta kävi keskustelua kansalaisjärjestöjen nykytilanteesta etenkin ihmisoikeuksia ja ympäristöä ajatellen.

Euroopan järjestäytyntä kansalaisyhteiskuntaa unionin lainsäädäntöprosessissa edustavana EU-elimenä ETSK on EU:n Venäjän-politiikan suuntaavien mukaisesti edelleen vakuuttunut siitä, että kansalaisyhteiskunnan vuoropuheluyhteys EU:n ja Venäjän välillä on pidettävä aina avoinna. Moskovaan tekemänsä vierailun myötä komitea vahvisti halunsa jatkosakin osallistua ihmisten välisten yhteyksien ylläpitoon ja tukea monia erilaisia

intressejä ja näkemyksiä edustavia Venäjän kansalaisyhteiskunnan organisaatioita.

Valtuuskuntaan kuuluivat EU:n ja Venäjän seurantakomitean jäsenet Markus Penttinen (työntekijät-ryhmä – FI) ja Ulrika Westlund (muut eturyhmät -ryhmä – SE) sekä ETSK:n ”ulkosuhteet”-erityisjaoston puheenjohtaja Dilyana Slavova (muut eturyhmät -ryhmä – BG). (mm/dm) ●

Kansalaisyhteiskunnan rooli Euroopan energiaunionissa:

varman, kestävän, kilpailukykyisen ja kohtuuhintaisen energian turvaaminen

Muut eturyhmät -ryhmä järjestää 27. lokakuuta 2016 Bratislavassa konferenssin aiheesta ”Kansalaisyhteiskunnan rooli Euroopan energiaunionissa: varman, kestävän, kilpailukykyisen ja kohtuuhintaisen energian turvaaminen”.



Konferenssin tavoitteena on ymmärtää paremmin kansalaisyhteiskunnan rooli energian toimitusvarmuuden turvaamisessa ja uusiutuviin energialähteisiin siirtymisessä sekä valtakunnallisella että alueellisella tasolla. Haasteena on kanavoida kansalaisyhteiskunnan osallistumista ja asiantuntemusta paikallisten, kansallisten ja alueellisten toimijoiden välisten yhteyksien, kumppanuuksien ja vuoropuhelun lisäämiseen.

Energiaunionista vastaava Euroopan komission varapuheenjohtaja Maroš Šefčovič on jo vahvistanut osallistumisensa pääpuhujana avausistunnon paneelikeskusteluun. Šefčovič esittää komission näkemyksen kansalaisyhteiskunnan roolista Euroopan energiaunionissa.

Konferenssissa tarkastellaan erityisesti seuraavia aiheita:

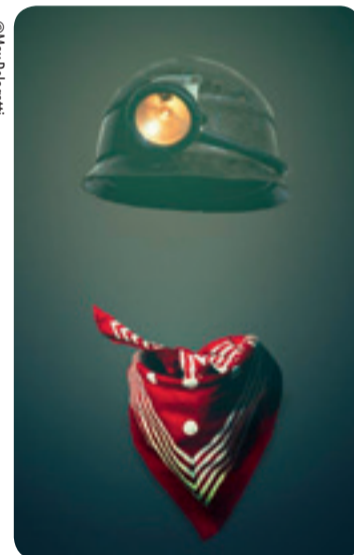
- Energian toimitusvarmuus ja tehokkaat energiatoimitukset
- Uusiutuviin energiamuotoihin siirtymisen tehokas hallinto
- Energiaunioni ja tulevaisuuteen suuntautuva ilmastonmuutospolitiikka
- Millä tavoin energiapolitiikka voi johtaa valtakunnalliseen ja alueelliseen kehitykseen?
- Sähkömarkkinoiden uusi markkinarakente ja sen vaikutukset heikossa asemassa oleviin kuluttajiin. (cl) ●

ETSK:N TULEVIA TAPAHTUMIA

Valokuvanäyttely Muistojen metsä: Marcinelle tragedian jälkeen

ETSK:ssa on 21. syyskuuta ja 14. lokakuuta 2016 välisenä aikana esillä ammatillisvalokuvaaja Max Pelagattin valokuvanäyttely ”Le bois des souvenirs: Marcinelle au-delà de la tragédie” (suom. Muistojen metsä: Marcinelle tragedian jälkeen). Näyttelyssä kuvataan Belgiassa vuosina 1946–1956 eläneiden italialaisten kaivostyöläisten perheiden arkipäivää. Kyseisen ajanjakson merkittäviä tapahtumia olivat työvoiman liikkuvuutta koskevat Belgian ja Italian kahdenväliset sopimukset sekä Bois du Cazier’n hiilikäivoksen onnettomuus 8. elokuuta 1956.

©Max Pelagatti



Näyttely järjestetään Bois du Cazier’n onnettomuuden 60-vuotispäivän ja Belgian ja Italian kahdenvälisen sopimusten 70-vuotispäivän kunniaksi.

Näyttelyn avajaisten yhteydessä 21. syyskuuta järjestetään epäpoliittinen keskustelu yhteistyössä SOC-erityisjaoston kanssa. Keskustelun tavoitteena on edistää pohdintoja työntekijöiden turvallisuudesta ja nykyiseen muuttoliikkeeseen

liittyvistä kysymyksistä sekä tietoisuutta aktiivisesta Euroopan kansalaisuudesta, yhteisvastuullisuudesta ja suvaitsevaisuudesta. (jp) ●

ETSK info 23 kielellä: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.eesc-info>

Toimitus:

Alun Jones (päätoimittaja)
Daniela Marangoni (dm)

Tämän numeron laatimiseen osallistui:

Caroline Alibert-Deprez (cad)
Chloé Lahousse (cl)
Dilyana Slavova (ds)
Jonna Pedersen (jp)
Leszek Jarosz (lj)
Milen Minchev (mm)
Silvia M. Aumair (sma)

Yleinen koordinaatio:

Agata Berdys (ab)

Aineistopäivä: 5. syyskuuta 2016

Osoite:

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea
Jacques Delors -rakennus, Rue Belliard/
Belliardstraat 99, B-1040 Bruxelles/Brussel,
Belgique/België
P. +32 25469476
F. +32 25469764
Sähköposti: eescinfo@eesc.europa.eu
Internet: <http://www.eesc.europa.eu/>

ETSK-info ilmestyy yhdeksän kertaa vuodessa ETSK:n täysistuntojen yhteydessä. ETSK-infon englannin-, ranskan- ja saksankieliset painetut numerot ovat saatavissa veloitusetta Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lehdistöyksiköstä.

ETSK-info on lisäksi saatavilla 23 kielellä PDF-muodossa ETSK:n internetsivustossa (osoitteessa <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.eesc-info>).

ETSK-info ei sisällä virallisia selontekoja. Ne julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä tai muissa komitean julkaisuissa.

Jäljentäminen on sallittua, kunhan ETSK-info mainitaan lähteenä ja toimitukseen lähetetään kopio julkaisusta, jossa jäljennöstä on käytetty.

Painosmäärä: 5 800 kappaletta

Seuraava numero ilmestyy lokakuussa 2016.

PAINETAAN 100-PROSENTTISESTI KIERRÄTETYLLE PAPERILLE.

Syyskuu 2016 / 07



Julkaisuisto